

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Н.М. Іщенко

« 18 » 08 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ФАКУЛЬТАТИВ-ПРАКТИКУМ З ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ
ПУБЛІКАЦІЙ, ДОПОВІДЕЙ, ПРЕЗЕНТАЦІЙ, ЗВІТІВ, ПРОЕКТІВ,
ПОШУКУ ГРАНТІВ»**

статус дисципліни – вибіркова

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Медицина»

освітньої кваліфікації «Доктор філософії в галузі охорони здоров'я за
спеціальністю «Медицина»

Миколаїв – 2018

Лист погодження робочої програми

Укладач: Клименко М.О., д. мед. н., професор.

Робочу програму з навчальної дисципліни «Факультатив-практикум з підготовки наукових публікацій, доповідей, презентацій, звітів, проектів, пошуку грантів» схвалено:

- на засіданні кафедри медичної біології та хімії, біохімії, фізіології та мікробіології, за якою закріплена дисципліна; протокол №10 від «12» 06 2018 р.

Завідувач кафедри д. мед. н., доц. Авраменко А.О.

- на засіданні методичної ради медичного інституту; протокол №2 від «12» 06 2018 р.

Голова д. біол. н., доц. Козій М.С.

Робочу програму погоджено:

- директор медичного інституту Грищенко Г.В.

- начальник навчально-методичного відділу Потай І.Ю.

I. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: ознайомити здобувачів з сучасними вимогами до написання і оформлення наукових матеріалів.

Завдання: Набуття навичок написання тез наукових доповідей і статей, навичок формування таблиць різної складності, створення графіків і мультимедійної презентації, що відображують результати наукових досліджень.

Тема 1. НАУКОВІ ВИДАННЯ

Мета наукової публікації. Особливість наукової публікації. Основні види наукових видань. Варіанти текстового представлення наукових результатів. Монографія. Збірник наукових праць. Матеріали конференції (з'їзду, симпозіуму). Препринт. Тези доповідей на науковій конференції. Науковий звіт. Наукова стаття. Науковий журнал. Дисертація. Автореферат.

Тема 2. НАУКОВА СТАТТЯ

Наукова стаття. Мета статті. Структура статті. Вступна частина. Опис об'єкту, методів, результатів. Обговорення результатів. Посилання. Висновки. Елементи статті. УДК. Назва. Анотація. Дані про автора. Актуальність теми. Новизна дослідження. Рецензування наукової статті. Основна частина. Заключна частина. Список літератури. Ключові слова. Правила цитування. Порядок посилань. Розмір списку літератури в різних наукових виданнях. Науковий стиль. Наукова мова. Спеціальні наукові терміни. Об'єм тексту. Вживання термінів. Правила скорочення слів і словосполучень. Правила написання порядкових числівників. Об'єм рукопису. Авторський аркуш. Редакційні вимоги. Авторська правка.

Тема 3. ПОБУДОВА ТАБЛИЦЬ

Значення таблиці в науковій публікації. Назва таблиці. Примітки і виноски. Нумерація. Назва заголовків, граф і строк. Вживання скорочень. Виноски і примітки. Підмет і присудок таблиці. Загальні вимоги до таблиці (виразність, і компактність, точність, лаконічність, повнота, ступінь точності). Об'єкт, що вивчається. Види статистичних таблиць (прості, групові, комбіновані, розроблювальні, узагальнюючі, аналітичні). Типові

помилки при створенні таблиць. Особливості побудови таблиць для публікації і для демонстрації.

Тема 4. ПОБУДОВА ГРАФІКІВ

Значення графіку в науковій публікації. Вимоги до графіків в науковій публікації (наочність, виразність, лаконічність). Форма графіків (точкові, лінійні; плоскісні). Елементи графіка (поле, образ, просторові і масштабні орієнтири, експлікація). Типові помилки при створенні графіків. Розробка плакату для стендової доповіді.

Тема 5. СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ, УСНОЇ ДОПОВІДІ, ПЛАКАТУ ДЛЯ СТЕНДОВОЇ ДОПОВІДІ

Застосування мультимедійної презентації. Значення презентації в усній доповіді. Загальні вимоги до презентації. Типові помилки при створенні презентацій. Особливості побудови графіків для публікації і для демонстрації. Вимоги до оформлення доповіді.

ТЕМА 6. НАПИСАННЯ НАУКОВОГО ПРОЕКТУ НА ГРАНТ

Принципи написання проекту – чіткість, лаконічність, конкретність. Наявність ідеї. Користування SMART-моделлю створення проекту. Формулювання мети. Опис конкретних прогнозованих результатів проекту. Наявність і опис ресурсів для реалізації проекту. Опис реалістичності мети. Розрахунок бюджету. Визначення термінів досягнення мети. Оформлення проекту – титульного аркушу, анотації, вступу, огляду літератури, опису проекту, бюджету, термінів.

ТЕМА 7. ПРИНЦИПИ ТА СПОСОБИ ПОШУКУ НАУКОВИХ ГРАНТІВ

Гранти як форма фінансування проектів донорськими організаціями. Поняття про донорські організації, фонди, програми. Класифікації донорів за видами допомоги, що надається, сферою інтересів, територіальними межами дії, джерелом капіталу тощо. Благодійні фонди. Грантові програми-конкурси. Процедури подання заявки на отримання гранту, отримання коштів, реалізації і звітування. Види грантових програм за періодичністю. Пошук інформації про грантові конкурси.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, 4 кредити ЄКТС.

Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних		СРС
		Лекцій	Практичних занять	
Годин	120	20	20	80
Кредитів ECTS	4			
Третій рік навчання, перший (осінній) семестр МОДУЛЬ 1 <i>Змістових модулів 4</i>	120 годин/ 4 кредити	20	20	80
В т.ч. підсумковий модульний контроль засвоєння модулю	2 години		2	

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва змістового модулю, розділу, теми	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	СРС	Всього
1	Наукові видання	2	-	4	6
2	Наукова стаття, тези	4	4	16	24
3	Побудова таблиць	2	2	8	12
4	Побудова графіків	2	2	8	12
5	Створення мультимедійних презентацій усної доповіді, плакату для стендової доповіді	6	6	20	32
6	Написання наукового проекту на грант	2	2	8	12
7	Принципи та способи пошуку наукових грантів	2	2	8	12
	Підсумковий модульний контроль	-	2	8	10
	Всього	20	20	80	120

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кільк. годин
ЛЕКЦІЇ		
1	Основні види наукових видань	2
2	Принципи побудови наукової статті. Структура статті. Елементи наукової статті.	2
3	Правила цитування і посилань	2
4	Правила побудови таблиць	2
5	Вимоги до графіків в науковій публікації	2

6	Вимоги до мультимедійної презентації і правила її створення	2
7	Вимоги до усної доповіді	2
8	Розробка плакату для стендової доповіді	2
9	Вимоги до наукових проектів.	2
10	Принципи і способи пошуку наукових грантів	2
Разом		20
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		
1	Написання статті	2
2	Написання тез доповіді	2
3	Розробка різних видів таблиць	2
4	Розробка різних видів графіків	2
5	Створення мультимедійної презентації	2
6	Написання усної доповіді	2
7	Створення плакату для стендової доповіді	2
8	Написання наукового проекту	2
9	Пошук грантів	2
ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ		2
Разом		20
Усього		40

Самостійна робота

№ з.п.	Назва	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	72
2.	В тому рахунку (пункти 1-2) проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування; індивідуальна робота	
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
УСЬОГО		80

II. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення курсу аспірант повинен **знати:**

- особливості різних видів наукових звітів,
- вимоги до написання тез,
- вимоги до написання статей,
- правила формування таблиць,
- правила створення графіків,
- різницю між таблицями і графіками для публікації і презентації;

- правила створення презентації і плакатів для стендової доповіді.
вміти:

- написати тези усної доповіді;
- розробити плакат для стендової доповіді;
- розробити мультимедійну презентацію;
- написати статтю;
- скласти науковий звіт;
- скласти таблиці для публікації і презентації;
- розробити графіки для публікації і презентації.

III. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання творчих завдань, їх захист.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи аспірантів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування аспірантів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, інтерпретації результатів експериментальних і клініко-лабораторних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання аспірантами для клініко-діагностичного аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок з усіх вивчених тем змістового модулю, а так само результатів самостійної роботи. Здійснюється на останньому занятті змістового модулю шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних завдань і тестування.

Аспіранти, що мають академічну заборгованість, до здачі змістового модулю не допускаються.

Підсумковий модульний контроль проводиться по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті семестру.

До проміжного змістового модулю й підсумкового модульного контролю допускаються аспіранти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не меншу, ніж мінімальну. Мінімальна кількість балів ($B_{\min}$) розраховується за

формулою:

$$B_{\min} = 3 \times N, \text{ де } N - \text{кількість занять за планом.}$$

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляється під час перевірки теоретичних знань і практичних навичок за рейтинговою системою.

Максимальна кількість балів, що може набрати аспірант у результаті задачі підсумкового модульного контролю, становить 40. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше ніж 30 балів.

Максимальна кількість балів, що аспірант може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 100 балів, у тому числі за поточну навчальну діяльність, включаючи змістовий модульний контроль, - 60 балів, за результатами підсумкового модульного контролю - 40 балів.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Оцінка успішності аспіранта з вибіркової навчальної дисципліни «Факультатив-практикум з підготовки наукових публікацій, доповідей, презентацій, звітів, проєктів, пошуку грантів» виставляється лише здобувачам, яким зараховані всі модулі з дисципліни. Кількість балів, що аспірант набрав, визначається як середнє арифметичне кількості балів із всіх модулів дисципліни й потім конвертується в оцінку міжнародної системи ECTS (European Credit Transfer System) та національну традиційну 4-бальну шкалу.

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 81 (добре)	
D	67 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 66	

	(достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

Оцінки з дисципліни «F», «Fx» («2») виставляються аспірантам, яким не зарахований хоча б один модуль із дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «Fx» виставляється аспірантам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія аспірантів має право на перездачу підсумкового модульного контролю за графіком під час зимових або літніх канікул протягом двох тижнів після завершення навчального року (не пізніше, ніж до 1 липня поточного року). Повторна здача підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється аспірантам, які відвідали всі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не були допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія аспірантів має право на вивчення модуля на повторному курсі.

ІV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Виноградова, Н.С. Методические рекомендации по выполнению письменных работ / Н.С. Виноградова. – М., 1998.
2. Вербицкий, А.А. О структуре и содержании диссертационных исследований / А.А. Вербицкий // Педагогика. – 1994. – № 3.
3. Новиков, А.М. Научно-экспериментальная работа в образовательном учреждении / А.М. Новиков.– М., 1998.
4. Правила оформления списка литературы и ссылок к научной работе с краткими правилами библиографического описания. – М., 1988.

Допоміжна

1. Усачева, И.В. Методика поиска научной литературы, чтения и составления обзора по теме исследования / И.В. Усачева. – М., 1980.

2. Ланг, Т.А., Сесик, М. Как описывать статистику в медицине. Аннотированное руководство для авторов, редакторов и рецензентов /пер. с англ. В.П. Леонова. – М.: Практическая медицина, 2011. – 480 с.

3. Чекотовский, Э.В. Графический анализ статистических данных в Microsoft Excel 2000. – М.: Диалектика, 2002.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Деякі аспекти здобуття грантів для проектної діяльності НУО
<http://gurt.org.ua/news/informator/38035/>

2. Міжнародні програми, проекти і гранти <http://te-rada.org/?id=306>

3. Пошук джерел фінансування для наукових проектів
<http://www.pgrf.com/science-grants-donors/>

4. Сбруєв, М.Г. Технології грантового супроводу науково-дослідних проектів в університетах США // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2015, № 3 (47)
[file:///C:/Users/NA/Downloads/pednauk_2015_3_19%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/NA/Downloads/pednauk_2015_3_19%20(1).pdf)